

بسمه تعالی

*طراح: مرتضی حاتمی نسب

*سوالات درس ۱۶ مطالعات هشتم (ایران شهر - رستگاران)

۱. پس از هجوم مغولان به ایران چه کسانی با به جان خریدن خطرهای زیاد به مغولان نزدیک شدند؟

دانشمندان و بزرگان ایرانی

۲. چرا پس از هجوم مغولان، بزرگان و دانشمندان ایرانی به مغولان نزدیک شدند؟

آنها می کوشیدند که خوی خشن و ویرانگر بیابانگردان مغول را مهار کنند و مانع خونریزی بیشتر شوند. بزرگان ایرانی همچنین تلاش می کردند که مغولان را با فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی آشنا کنند و راه و رسم کشورداری را به آنان بیاموزند.

۳. خواجه نصیرالدین طوسی که بود؟

یکی از برجسته ترین دانشمندان مسلمان ایرانی بود که به عنوان مشاور هلاکوخان احترام بسیار یافت. او در جریان لشکرکشی هلاکو، تلاش زیادی برای حفظ جان مردم و کاهش قتل و غارت های مغولان کرد.

۴. رصدخانه مراغه به همت چه کسی و به چه منظوری ساخته شد؟

به همت خواجه نصیرالدین طوسی و تشویق هلاکو ساخته شد. این رصدخانه تبدیل به یک مرکز علمی و تحقیقاتی عظیم شد که منجمان و دانشمندان زیادی در آن فعالیت می کردند. رصدخانه مراغه به وسایل اخترشناسی و کتابخانه بزرگی مجهز بود.

۵. خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی که بود و چه کرد؟

یکی از سیاستمداران و دانشمندان نامدار ایرانی در دوره مغول، خواجه رشیدالدین فضل الله بود که خدمات فرهنگی و اجتماعی فراوانی انجام داد و او به عنوان پزشک به دربار ایلخان راه یافت و علاقه بسیاری به عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه داشت.

۶. بنای ربع رشیدی به همت چه کسی، چگونه و در کجا تأسیس شد؟

خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی در تبریز بود که شامل موسسات مختلف مانند مسجد، مدرسه، بیمارستان، خانقاه و کتابخانه میشد

۷. مغولان پیرو چه ادیانی بودند؟

عده ای از آنها به آیین گذشتگان خود اعتقاد داشتند و گروه دیگری پیرو آیین بودایی و دین مسیحیت بودند.

۸. چرا مبلغان بودایی و مسیحی در ترویج و گسترش آیین خود در ایران موفقیت چندانی کسب نکردند؟

زیرا مردم ایران اعتقاد محکمی به اسلام داشتند. سرانجام بر اثر کوشش عالمان و وزیران ایرانی، ایلخانان به دین اسلام درآمدند و مسلمان شدند.

۹. ایلخانان مغول چگونه به فرهنگ و تمدن ایران علاقه مند شدند؟

بر اثر تلاش های بزرگان و عالمان ایرانی، سرانجام پس از چند دهه ایلخانان مغول به فرهنگ و تمدن ایران، علاقمند شدند و برای عمران و آبادی تلاش کردند.

۱۰. اقدامات غازان خان را بنویسید؟

به تشویق و راهنمایی وزیر خود خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی اقدام به اصلاح امور اداری، مالی و قضایی کرد. برای عمران و آبادانی تبریز بسیار کوشید.

۱۱. در زمان غازان خان چه بناهایی ایجاد شد؟

در روزگار او شب غازان در تبریز با دوازده بنای مهم مانند بیمارستان، مسجد، کاخ، مدرسه، کتابخانه و ... برپا شد. هم زمان در بسیاری از شهرها مسجدی بزرگ و در کنار آن گرمابه ای برای تأمین هزینه نگهداری مسجد ساختند.

۱۲. سلطان محمد خدابنده که بود و چه کرد؟

سلطان محمد خدابنده (اولجایتو) جانشین غازان خان بود. او به پیشنهاد وزیرش، خواجه رشیدالدین فضل الله، پایتخت را به سلطانیه منتقل کرد و موجب آبادی آنجا شد.

۱۳. بناهای دوران ابوسعید آخرین ایلخان مغول از چه نظر کم نظیر هستند؟

این بناها از نظر عظمت و بلندی گنبدها و ایوان ها کم نظیرند. گچبری و کاشی کاری های زیبا و اعجاب انگیز بناهای مذکور، حکایت از ذوق و نبوغ معماران ایرانی در آن زمان دارد.

۱۴. چرا شاهرخ پسر تیمور، راه پدر خود را ادامه نداد؟ چون تحت تأثیر فرهنگ و تمدن ایران قرار داشت.

۱۵. چرا در زمان شاهرخ تعداد زیادی از شاعران و هنرمندان به هرات آمدند؟ به سبب توجه و علاقه‌ی شاهرخ به ادب و هنر.

۱۶. گوهرشاد که بود و چه کرد؟

همسر شاهرخ از زنان نیکوکار بود که به عمران و آبادی توجه داشت. او بناهای متعددی در هرات و مشهد ساخت که مسجد گوهرشاد در جوار حرم حضرت امام رضا (ع) یکی از آنهاست.

۱۷. در دوره تیموریان کدام هنرها شکوفا شد؟

هنر نگارگری (نقاشی) و خوشنویسی شکوفا شد و نگارگران و نقاشان آن زمان آثار هنری ارزشمندی از خود به جای گذاشتند.

۱۸. شاهنامه‌ی بایسنقری چگونه اثری است؟

یکی از نفیس‌ترین نسخه‌های کهن شاهنامه است که به سفارش بایسنقر میرزا، شاهزاده‌ی تیموری نگارگری و تذهیب شد. این اثر از نظر کتاب‌ارایی و ارزش هنری، اهمیت فراوانی دارد.

*- یکی از برجسته‌ترین دانشمندان مسلمان ایرانی که مشاور هلاکوخان بود است. (خواجه نصیرالدین طوسی)

*- یکی از کارهای ارزشمند خواجه نصیر ساختن بود. (رصدخانه مراغه)

*- معروف‌ترین کتاب خواجه رشیدالدین فضل‌الله بود. (جامع التواریخ رشیدی)

*- یک نمونه بسیار مهم از عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه، بنای در تبریز بود. (ربع رشیدی)

*- جانشین غازان خان بود که به عمران و آبادانی علاقه مند بود. (سلطان محمد خدا بنده)

*- اولجایتو در سلطانیه آرامگاهی برای خود بنا کرد که به معروف است. (گنبد سلطانیه)

*- در زمان شاهرخ شهر به پایتختی تیموریان انتخاب شد. (هرات)

موفق باشید.